Evropski parlament
2019-2024

Odbor za proračunski nadzor

2023/0811(NLE)

19.10.2023

OSNUTEK POROČILA

o imenovanju Petrija Sarvame za člana Računskega sodišča
(C9-0345/2023 – 2023/0811(NLE))

Odbor za proračunski nadzor

Poročevalec: Gilles Boyer

VSEBINA

Stran

PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

PRILOGA 1: ŽIVLJENJEPIS PETRIJA SARVAME 4

PRILOGA 2: ODGOVORI PETRIJA SARVAME NA VPRAŠALNIK 5

PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA

o imenovanju Petrija Sarvame za člana Računskega sodišča
(C9-0345/2023 – 2023/0811(NLE))

(Posvetovanje)

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 286(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, v skladu s katerim se je posvetoval s Svetom (C9-0345/2023),

– ob upoštevanju člena 129 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0000/2023),

A. ker se je Svet s pismom z dne 22. septembra 2023 posvetoval z Evropskim parlamentom o imenovanju Petrija Sarvame za člana Računskega sodišča;

B. ker je Odbor za proračunski nadzor ocenil priporočila kandidata, zlasti glede na zahteve iz člena 286(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije; ker je med ocenjevanjem odbor prejel življenjepis kandidata ter njegove odgovore na pisni vprašalnik, ki mu je bil poslan;

C. ker je imel nato kandidat 7. novembra 2023 predstavitev v odboru, ki jo je začel z uvodno izjavo, nadaljeval pa z odgovori na vprašanja članov odbora;

1. odobri predlog/ne odobri predloga Sveta, da se Petri Sarvamaa imenuje za člana Računskega sodišča;

2. naroči svoji predsednici, naj ta sklep posreduje Svetu in v vednost Računskemu sodišču, kot tudi drugim institucijam Evropske unije in revizorskim organom držav članic.

PRILOGA 1: ŽIVLJENJEPIS PETRIJA SARVAME

2019 – **Poslanec Evropskega parlamenta**

Odbor za proračunski nadzor, koordinator za skupino PPE

Delovna skupina PPE za proračun in strukturne politike, podpredsednik

Uredba o pogojevanju s pravno državo, soporočevalec in glavni pogajalec

Odbor za proračun, nadomestni član

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja, član

2014–2019 **Poslanec Evropskega parlamenta**

Odbor za proračun, prvi podpredsednik

Odbor za proračunski nadzor, koordinator za skupino PPE

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, nadomestni član

2012–2014 **Poslanec Evropskega parlamenta**

Odbor za proračunski nadzor, namestnik koordinatorja za skupino PPE

Odbor za promet in turizem, član

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja, nadomestni član

2011–2012 Podjetje za storitve zaposlovanja Sihti Ltd., direktor razvojnega oddelka

2007–2010 Dežurni urednik in poročevalec za posebne naloge, aktualne informativne oddaje A-studio, finska radiotelevizija

2002–2006 Vodja pisarne v ZDA, Washington, finska radiotelevizija

1997–2002 Urednik tujih novic, televizijske novice, finska radiotelevizija

1996–1997 Dežurni urednik, aktualne informativne oddaje A-studio, finska radiotelevizija

1990–1996 Poročevalec za novice iz tujine, Novice 1V, finska radiotelevizija

1989 Mednarodni strokovni program CNN, Atlanta (ZDA)

1986–1990 Poročevalec, televizijske novice, finska radiotelevizija

Izobrazba: Diplomirani politolog, Univerza v Helsinkih

PRILOGA 2: ODGOVORI PETRIJA SARVAME NA VPRAŠALNIK

Delovne izkušnje

1. Naštejte svoje delovne izkušnje na področju javnih financ, bodisi v povezavi z načrtovanjem proračuna, izvrševanjem oz. upravljanjem proračuna bodisi nadzorom oz. pregledom proračuna.

Moje delovne izkušnje na področju javnih financ obsegajo 11,5 leta dela v Odboru za proračunski nadzor (CONT) in Odboru za proračun (BUDG) Evropskega parlamenta.

V odboru CONT delujem od svojega prvega dne v Evropskem parlamentu, tj. 1. marca 2012. Leta 2013 sem postal namestnik koordinatorja svoje politične skupine, v letih 2014–2019 pa sem opravljal funkcijo koordinatorja. Nato sem bil v obdobju 2019–2021 znova namestnik koordinatorja, na začetku leta 2022 pa sem ponovno prevzel delo in odgovornosti koordinatorja. V teh vlogah sem poleg drugih vidikov nadzora proračuna EU zelo natančno spremljal delo Evropskega računskega sodišča, saj sem pri svojem delu uporabljal njegova poročila, obiskoval njegov sedež v Luksemburgu, o delovanju Računskega sodišča razpravljal z njegovimi člani in nadzoroval zaslišanja približno 20 trenutnih članov moje politične skupine v odboru CONT. Imam torej obsežne in široke izkušnje na področju nadzora proračuna EU ter zlasti z delom in prispevkom Računskega sodišča.

V odboru BUDG sem od leta 2014 do leta 2019 deloval kot prvi podpredsednik, od leta 2021 pa v njem znova delujem kot aktivni nadomestni član. V teh letih delovanja sem lahko neposredno spremljal proračunsko načrtovanje in izvrševanje proračuna Evropske unije. Leta 2017 sem v imenu odbora BUDG na primer predsedoval trialogom za podaljšanje tako imenovanega Junckerjevega načrta za Evropo oziroma Evropskega sklada za strateške naložbe.

2. Kateri so najpomembnejši dosežki v vaši poklicni karieri?

Za največji dosežek v svoji karieri v evropski politiki osebno štejem pogajalsko delo o uredbi o pogojevanju s pravno državo (2018–2020) in posledično spremljanje izvajanja te uredbe (od leta 2021 naprej). V skladu s to uredbo je prejemanje sredstev EU pogojeno s spoštovanjem načel pravne države. Sam sem vodil pogajanja v imenu odbora CONT in Evropskega parlamenta. Kot vemo, so bile s to uredbo dosežene pomembne spremembe. Danes bo na podlagi te uredbe dvema državama članicami zamrznjenih več deset milijard evrov, ker sta kršili načela pravne države.

Poleg tega sem vesel, da sem imel na proračunskem področju znatno vlogo pri še eni pomembni zakonodaji, in sicer drugi fazi Evropskega sklada za strateške naložbe. Leta 2017 sem namreč vodil tristranska pogajanja med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo. S tem skladom in njegovim podaljšanjem (2017–2020) je bilo sproženih in mobiliziranih več sto milijard evrov zasebnih naložb za številne projekte, ki se izvajajo v EU.

Drugi dosežki pri evropskem odločanju, ki so bili zame med najpomembnejšimi, vključujejo mojo vlogo pri evropski strategiji za gozdove (poročevalec leta 2019) in mojo pogajalsko vlogo leta 2013 v zvezi s težo in dimenzijami tovornjakov, ki se vozijo po Evropi, s katero

sem veliko prispeval k preživetju podjetij za prevoze s težkimi tovornjaki v moji državi članici.

Omeniti bi želel tudi nekaj dosežkov v svoji prvi, novinarski karieri, ki sem ji namenil več kot 20 let svojega življenja. V letih od 1988 do 2010 sem bil na lastne oči priča začetku žametne revolucije na Češkoslovaškem, posledicam odstranitve Nicolaeja Ceausescuja s položaja v Romuniji, prvim svobodnim volitvam v postkomunistični Bolgariji in na Poljskem ter nazadnje vojnama na Hrvaškem in v Srbiji ob razpadu Jugoslavije. Imel sem srečo, da sem prisostvoval revolucionarnim spremembam televizijskih novic ob nastanku mreže CNN, pri kateri sem delal, ko je leta 1989 padel berlinski zid. Leta 1990 sem poročal z vrha Busha in Gorbačova, ki je pomenil začetek t.i. novega svetovnega reda za naslednje desetletje. Bil sem na krovu letalonosilke USS America, ko so letala, ki so vzletela z njene palube, končala najdlje trajajoče obleganje (Sarajeva) v Evropi po drugi svetovni vojni.

Ko sem med letoma 2002 in 2006 deloval v Washingtonu, sem poročal s Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi (KVSE), srečal številne evropske in svetovne voditelje ter spremljal oblikovanje sveta po 11. septembru. Te izkušnje želim v teh pisnih odgovorih na vprašanja o mojih zaslugah, da bi postal član Evropskega računskega sodišča, omeniti zlasti zato, ker zaradi vseh teh dogodkov, ki sem jih spremljal od blizu, bolje razumem pomen evropskega projekta.

3. Kakšne so vaše poklicne izkušnje pri mednarodnih večkulturnih in večjezičnih organizacijah ali institucijah, ki imajo sedež zunaj vaše matične države?

– Cable News Network (CNN) (1989);

– nešteto primerov sodelovanja z večkulturnimi in večjezičnimi organizacijami kot novinar med letoma 1990 in 2010;

– poslanec Evropskega parlamenta (2012–).

4. Ali ste dobili razrešnico za upravljavske naloge, ki ste jih opravljali v preteklosti, če se tak postopek uporablja?

V svoji poklicni karieri nisem bil obravnavan v postopku razrešnice.

5. Katere od vaših predhodnih poklicnih funkcij so bile rezultat političnega imenovanja?

Jih ni.

6. Navedite tri najpomembnejše odločitve, pri katerih ste bili udeleženi v poklicni karieri.

1) Kot soporočevalec pri Uredbi (EU) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije;

2) kot sopredsedujoči Evropskega parlamenta za tristranska pogajanja o Uredbi (EU) 2017/2396 ((2016/0276 (COD)) v zvezi s podaljšanjem obstoja Evropskega sklada za strateške naložbe (Junckerjev načrt);

3) kot poročevalec za evropsko strategijo za gozdove v obdobju 2019–2020.

Neodvisnost

7. V skladu s Pogodbo morajo biti člani Računskega sodišča pri izvajanju svojih nalog popolnoma neodvisni. Kako bi to obveznost spoštovali pri opravljanju svojih nalog na Računskem sodišču?

V skladu s členoma 285 in 286 oddelka 7 Pogodbe o delovanju Evropske unije morajo biti člani Evropskega računskega sodišča popolnoma neodvisni. To pravilo v celoti spoštujem. Preglednost, neodvisnost in objektivnost so bile temelj mojega celotnega političnega delovanja v vsej moji karieri in tudi kot član Računskega sodišča bi stoodstotno spoštoval ta načela.

Prav tako bi v celoti spoštoval kodeks ravnanja za člane Računskega sodišča, v vseh morebitnih nejasnih situacijah pa bi se posvetoval z odborom Računskega sodišča za etiko.

8. Ali imate vi ali vaši bližnji sorodniki (starši, bratje in sestre, zakonski partner in otroci) poslovne ali finančne interese oziroma druge obveznosti, ki bi bili lahko v nasprotju z vašimi nalogami na Računskem sodišču?

Ne.

9. Ali ste pripravljeni predsednika Računskega sodišča seznaniti z vsemi svojimi finančnimi interesi in drugimi obveznostmi ter te podatke objaviti?

Da, v celoti sem pripravljen razkriti vse informacije.

10. Ali ste udeleženi v kakšnem sodnem postopku? Če ste odgovorili pritrdilno, navedite podrobnejše informacije.

Ne, nisem.

11. Ali imate dejavno ali izvršilno vlogo v politiki in, če ste odgovorili pritrdilno, na kateri ravni? Ali ste imeli v zadnjih 18 mesecih politično funkcijo? Če ste odgovorili pritrdilno, navedite podrobnejše informacije.

Od 1. marca 2012 sem poslanec Evropskega parlamenta. Na evropski ravni zastopam Evropsko ljudsko stranko (PPE), na Finskem pa sem član Stranke nacionalne koalicije (Kokoomus).

12. Ali boste po imenovanju za člana Računskega sodišča odstopili s položaja, na katerega ste bili izvoljeni, oziroma se boste odrekli aktivnim funkcijam z obveznostmi v politični stranki?

Da, brez oklevanja.

13. Kako bi obravnavali primer večje nepravilnosti oziroma celo goljufije in/ali korupcije, v kateri bi bile udeležene osebe iz vaše države članice?

Če bi prišlo do take situacije, bi sledil enakemu postopku kot pri vseh drugih primerih goljufije. Nepristranskost, poklicna nezaupljivost in strokovna presoja so ključne sposobnosti, ki jih morajo imeti člani Računskega sodišča, in menim, da jih imam. V takem primeru bi bilo ključno tudi pregledno sodelovanje z Evropskim uradom za boj proti goljufijam in Evropskim javnim tožilstvom.

Opravljanje nalog

14. Katere bi morale biti glavne značilnosti kulture dobrega finančnega poslovodenja v javnih službah? Kako bi lahko Evropsko računsko sodišče pomagalo to uveljaviti?

Dobro finančno poslovodenje mora biti osrednji element vse javne porabe. Načelo dobrega finančnega poslovodenja je treba spoštovati pri strategiji, vrednotah, kulturi in vsakodnevnih dejavnostih javne organizacije in njenih uradnikov.

Poleg tega mora biti javna poraba pregledna in odgovorna do javnosti, da ohrani svojo legitimnost.

V praksi so glavne značilnosti kulture dobrega finančnega poslovodenja torej:

- jasna strateška vizija: dobro opredeljene strategije in cilji dajejo občutek namena in smeri;
- preglednost in sodelovanje z javnostjo: odprtost in dostopnost v vseh finančnih procesih, skupaj z dejavnim sodelovanjem z javnostjo, krepita zaupanje;
- upravna zmogljivost: zadostna organizacijska zmogljivost je bistvena za učinkovito izvajanje;
- trdni regulativni ukrepi: strog nadzorni okvir zagotavlja zakonitost in pravilnost finančnih dodelitev in izdatkov;
- sledljivost in demokratični nadzor: s preglednim poročanjem, spremljanjem in javnim razkrivanjem doseženih rezultatov se vzpostavlja demokratično odgovornost;
- etično upravljanje: etična struktura upravljanja zagotavlja uveljavljanje moralnih standardov in integritete.

Računsko sodišče bi lahko pri uveljavljanju teh glavnih značilnosti pomagalo z naslednjim:

- dajanjem zgleda in uporabo primerov prakse dobrega finančnega poslovodenja pri lastnem delovanju;
- pripravo smernic in izmenjavo primerov dobre prakse;
- dajanjem priporočil na podlagi raznolikih revizijskih metod in s spremljanjem teh priporočil;
- zagotavljanjem, da ustrezna javna organizacija priporočila pravilno razume, in sicer s sodelovanjem s ključnimi deležniki, kot so višje vodstvo in drugo osebje;
- izboljšanjem odnosov z deležniki in dialoga zunaj rednih parlamentarnih postopkov;
- sodelovanjem z javnostjo, da bi jo ozavestili o pomenu dobrega finančnega poslovodenja v javnem sektorju in poskrbeli, da ga razume;
- podpiranjem raziskav o praksi dobrega finančnega poslovodenja;
- sodelovanjem z drugimi mednarodnimi organizacijami, da bi prakso dobrega finančnega poslovodenja spodbujali in podpirali drugod po svetu.

15. V skladu s temeljno pogodbo mora Računsko sodišče Parlamentu pomagati pri uveljavljanju njegovih pristojnosti za nadzor nad izvrševanjem proračuna. Kako bi dodatno izboljšali sodelovanje med Računskim sodiščem in Evropskim parlamentom (zlasti njegovim Odborom za proračunski nadzor), da bi izboljšali javni nadzor splošne porabe in njegovo stroškovno učinkovitost?

Odnos med Evropskim računskim sodiščem in Evropskim parlamentom je jasno opredeljen v členu 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Računsko sodišče in zlasti odbor CONT Evropskega parlamenta morata nemoteno sodelovati, da bi zagotovila ustrezno odgovornost in nadzor nad proračunom EU.

Za nadaljnji razvoj sodelovanja med njima, zlasti na začetku novega parlamentarnega mandata naslednje leto, mora Računsko sodišče vzpostaviti močno povezavo z novimi člani odbora CONT in jih vključiti v svoje delo. Pri tem morajo biti Računsko sodišče in njegovi člani proaktivni in za tako delovanje bi si tudi sam prizadeval, če bi bil izvoljen.

Sedanje metode nadzora nad izvrševanjem proračuna, kot so posebna poročila, pregledi na kraju samem ali druge ocene, so pomembne za podporo delovanju odbora CONT, zato jih je treba ohraniti in razvijati.

Čeprav sedanja praksa na splošno deluje, je treba njeno uporabnost stalno spremljati in ocenjevati. Računsko sodišče bi moralo člane odbora CONT pozvati tudi k predložitvi posodobljenih informacij o tem, kako želijo, da Evropsko računsko sodišče pripravi informacije v podporo njihovemu odločanju. Če se sedanja praksa Računskega sodišča šteje za nezadostno ali neuporabno, bi bilo treba upoštevati tudi predloge članov odbora CONT za izboljšanje sodelovanja.

Poleg tega se mi zdi pomembno razmisliti o tem, kako lahko dosežemo, da bodo te dragocene informacije dostopnejše javnosti. Računsko sodišče bi moralo tudi dejavno obveščati

državljane o svojih rezultatih poročanja, da bi okrepilo javni nadzor nad splošno porabo in njeno stroškovno učinkovitostjo.

16. Kaj je po vašem mnenju dodana vrednost pri revidiranju smotrnosti poslovanja in kako naj se ugotovitve upoštevajo pri upravljanju?

Prvič, zdi se mi jasno, da bo revidiranje smotrnosti poslovanja v številnih pogledih ostalo področje dela Sodišča, ki bo v prihodnjih letih pritegnilo največ pozornosti. Razlog za to je znamenito načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti, saj se bo učinkovitosti in uspešnosti tako v nacionalnem proračunu kot v proračunu EU namenjala čedalje večja pozornost. Denarja bo na voljo še manj kot prej. Na neki način je odgovor na prvo vprašanje o dodani vrednosti že podan: vsi, od davkoplačevalcev do nacionalnih in evropskih nosilcev odločanja, bodo vedno bolj zahtevali podrobnejše in konkretnejše odgovore na vprašanje „Kaj dobimo za svoj denar?“.

To pomeni, da je treba revidiranje smotrnosti poslovanja stalno in vztrajno razvijati. To je dejansko izraženo v sedanji strategiji Računskega sodišča in temu vprašanju bo treba nameniti posebno pozornost pri oblikovanju nove strategije Sodišča po letu 2025.

Po drugi strani pa je prav tako pomembno, da se na podlagi ugotovitev in priporočil Računskega sodišča izvedejo tudi pomembne spremembe v postopkih upravljanja. Ta proces je delno mogoče obravnavati kot enoten in nenehen razvoj, pri katerem Računsko sodišče v najboljšem primeru svoje revidiranje smotrnosti poslovanja osredotoča na ustrezna področja in teme. Poleg tega morajo biti cilji revidiranega programa ustrezno opredeljeni, da bi z revidiranjem smotrnosti poslovanja dosegli kar najboljše rezultate. Povedano drugače, pomembno je, da Računsko sodišče že od samega začetka izbere prave primere za revizijo smotrnosti poslovanja.

Pri predstavitvi ugotovitev in podajanju priporočil bi moralo biti Računsko sodišče čim bolj konkretno in natančno. Bolj ko bo konkretno in natančno, težje bodo ključni deležniki prezrli njegova priporočila. Pri tem je namreč dobro upoštevati, da je končno uveljavljanje ugotovitev in priporočil v pristojnosti drugih, predvsem Komisije in držav članic. Nazadnje pa je dodana vrednost revidiranja smotrnosti poslovanja le v spremembi za doseganje večje in boljše uspešnosti, h kateri lahko prispeva Računsko sodišče – in jo je mogoče oceniti le s tega vidika.

17. Kako bi lahko izboljšali sodelovanje med Računskim sodiščem, nacionalnimi revizijskimi institucijami in Evropskim parlamentom (Odborom za proračunski nadzor) pri revidiranju proračuna EU?

Mislim, da je eden od elementov, ki ga je treba upoštevati pri odgovoru na to vprašanje, vloga Sodišča kot vmesnega člena; Evropsko računsko sodišče je tisto, ki stalno neposredno sodeluje tako z nacionalnimi revizijskimi institucijami kot odborom CONT.

Najboljši način za izboljšanje sodelovanja Računskega sodišča in nacionalnih revizorjev je obsežnejša in boljša komunikacija med njimi. To na primer pomeni učinkovitejšo izmenjavo znanja ter učenje drug od drugega pri razvoju dobre prakse in primerjalnih analizah. Eden od

drugih smiselnih načinov bi lahko bilo večje usklajevanje revizij, zlasti za iskanje najboljših možnosti na področju skupnih revizij.

Ker je tretji akter, naveden v vprašanju, odbor CONT, je pomembno upoštevati, da ta odbor z vidika izvrševanja proračuna EU pomeni stičišče. Odbor in njegovi člani zelo dobro poznajo in razumejo deljeno upravljanje, ki obsega približno 80 odstotkov celotnega proračuna EU. Zato je treba pri izboljšanju učinkovitosti tega trikotnika vsekakor razmišljati o tem, kako poskrbeti za boljšo komunikacijo med sredino (Računsko sodišče) in obema stranema hkrati.

Sodelovanje med temi tremi akterji bi morda lahko nadalje krepili s skupno delavnico Računskega sodišča, nacionalnih revizijskih institucij in Odbora za proračunski nadzor Evropskega parlamenta. Morda bi lahko v takem okolju reševali nekatera globlja vprašanja, kot je združljivost različnih revizijskih metodologij.

18. Kako bi nadalje razvili poročanje Računskega sodišča, da bi Evropskemu parlamentu zagotovili vse potrebne informacije o točnosti podatkov, ki jih države članice predložijo Evropski komisiji?

Žal res obstaja veliko primerov, ko Evropska komisija od držav članic ni prejela točnih informacij. To težavo je treba obravnavati z več vidikov in eden od njih je točno ta: ali Računsko sodišče Evropskemu parlamentu in njegovemu odboru CONT posreduje vse pomembne informacije o svojih ugotovitvah o netočnih ali nezadostnih podatkih, ki so jih predložile države članice?

V zvezi s tem moramo biti zelo iskreni, saj je najpomembnejši cilj za vse nas dejansko izboljšati delovanje proračuna EU, ne glede na to, ali gre za finančno revizijo, revizijo skladnosti ali revizijo smotrnosti poslovanja. Ker pri teh razpravah sodelujem skoraj dvanajst let, sem prepogosto slišal napačno vprašanje: „Kaj menite o tako imenovanem poimenovanju in javnem izpostavljanju?“ – to vprašanje temelji na napačnem izhodišču. Ne gre za javno izpostavljanje, temveč za dobro finančno poslovodenje in zaščito proračuna EU ter dobro skrb za denar davkoplačevalcev. Če sem iskren, me kar malo skrbi, da že nekaj časa več ne slišim niti napačnega vprašanja.

Menim torej, da bi si moralo Računsko sodišče pri poročanju o ugotovitvah v državah članicah prizadevati za večjo odprtost in odkritost. Izboljšanje lahko dosežemo le, če vsi vpleteni vedo, kaj in kje točno v sistemu so težave, pomisleki in pomanjkljivosti.

Druga vprašanja

19. Ali boste umaknili svojo kandidaturo, če bo mnenje Parlamenta o vašem imenovanju za člana Računskega sodišča negativno?

Spoštoval bom rezultat glasovanja v odboru CONT in na plenarnem zasedanju ter po potrebi umaknil svojo kandidaturo.